

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна робота у сфері зайнятості

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “ ” серпня 2020р.

м. Івано-Франківськ – 2020р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціальна робота у сфері зайнятості
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	3/5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна робота в сфері зайнятості» є формування у студентів комплексу загальних компетентностей у сфері соціального супроводу працевлаштування населення в Україні та виокремлення можливих шляхів їх вирішення, вивчення студентами основних положень соціальної роботи у сфері зайнятості та оволодіння знаннями та навичками щодо здійснення соціальної роботи у цій сфері; формування у майбутніх фахівців соціальної сфери умінь та навичок організації соціальної роботи з різними групами клієнтів в період їх дотрудової та трудової соціалізації, заснованих на сучасних методах впливу для посилення ефективності використання і розвитку професійного потенціалу безробітних.

Цілі курсу полягають у: в оволодінні студентами знаннями визначати проблеми працевлаштування на ринку праці, аналізувати тенденції престижності професій та необхідних професійних навичок; розкрити сутність сучасних теорій зайнятості; сформувати знання про напрями роботи державних центрів зайнятості та соціальних установ щодо сприяння працевлаштуванню та ефективній зайнятості населення; формувати вміння організовувати соціальну роботу в різних сферах зайнятості; обґрунтувати роль фахівця соціальної сфери у подоланні безробіття та вирішенні проблем ринку праці; ознайомити студентів з формами та методами соціальної роботи у сфері зайнятості та формувати вміння їх використовувати у майбутній практичній діяльності.

Студенти повинні вміти: застосувати одержані знання для розробки технологій соціальної роботи у сфері зайнятості; формувати навички щодо застосування інноваційних технологій у сфері зайнятості; аналізувати структуру зайнятості населення та класифікувати безробітних за різними ознаками; проводити профорієнтаційну роботу; організаційно вирішувати питання щодо пошуку роботи для різних соціальних верств населення; оволодіти способами відкритого професійного мислення, при якому засвоюється все доцільне із досвіду соціальної роботи

Компетентності

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК-14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК-3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення

СК-6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.
вирішення.

СК-11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

СК-15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

СК-17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

СК-20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах

Програмні результати навчання

РН-1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН-6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

РН-7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань

PH-8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях

PH-12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності

PH-14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога

PH-18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

PH-19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

PH-22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

PH-23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Поняття соціальної роботи в сфері зайнятості	Визначити базові поняття соціальної роботи у сфері зайнятості роботи. Охарактеризувати вітчизняні та зарубіжні вчення про соціальну роботу у сфері зайнятості, методологічні та методичні проблеми науки.	Проаналізувати зарубіжний та український досвід соціальної роботи в сфері зайнятості. Проаналізувати сучасні теорії зайнятості та зробити опорний конспект підручника Агабекян Р. Л. <i>Современные теории занятости</i> : учеб. пособ. для вузов / Р. Л. Агабекян, Г. Л. Авагян. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 190 с.
2.	Тема 2. Поняття про ринок праці та професіоналізацію населення.	Визначити соціальні та економічні механізми регулювання зайнятості населення, засоби, форми й методи участі державної служби зайнятості у реалізації політики зайнятості. Означити можливе профнавчання безробітних, залучення їх до	Складання індивідуального плану готовності людини до пошуку роботи з використанням різних

		оплачуваних громадських робіт, підприємництва..	інформаційних джерел.
3.	Тема 3. Безробіття як проблема соціально-економічного розвитку	Визначити зайняте та незайняте населення, економічне активне й економічно пасивне населення. Охарактеризувати соціально-психологічні наслідки безробіття	Проаналізувати квадрат соціальних ролей Р. Кіосакі і зробити аналіз кожної соціальної ролі.
4.	Тема 4. Молодіжна політика у сфері зайнятості	Означення молоді як специфічної соціально-демографічної групи та ризику соціальної уразливості сучасної молоді. Знати особливості реалізації державної молодіжної політики в Україні, особливості працевлаштування молоді. Охарактеризувати трудову міграцію молоді.	Підготуватися до дискусії на тему: «Де знайти досвід для працевлаштування?». Провести аналіз власних потреб, мотивів щодо майбутньої роботи
5.	Тема 5. Соціально вразливі верстви населення на ринку праці.	Охарактеризувати: проблеми працевлаштування осіб з обмеженими можливостями; соціальний захист жінок у сфері зайнятості; специфіка працевлаштування осіб перед пенсійного віку; особливості працевлаштування осіб, звільнених після відбуття покарання у місцях позбавлення волі.	Підібрати ситуації працевлаштування соціально вразливих верств населення.
6.	Тема 6. Організація профорієнтації, профвідбору і профконсультацій незайнятого населення	Означити професійну мотивацію, професійну інформацію, професійну консультацію та діагностику, професійний відбір, професійну діагностику професійних схильностей. Вміти скласти професіограми.	Підбір психодіагностичного інструментарію для різних вакансій (менеджера по роботі з персоналом, працівника соціальної служби, працівника банку, пожежника, працівника автошляхів)
7.	Тема 7. Організаційна структура установ з працевлаштування в Україні	Знати рекрутингові, аутстафінгові, аутсорсингові агентства та агентства по працевлаштуванню, місце і роль державної служби зайнятості у системі державного управління, основні функції державної служби зайнятості. Соціальне підприємництво – ефективний механізм вирішення соціальних проблем.	Скласти профорієнтаційних буклет реклами спеціальності «Соціальна робота»
8	Тема 8. Інноваційні технології в	Охарактеризуват поняття «інновація», «інноваційна	Складання розгорнутої

	діяльність державної служби зайнятості	діяльність» та «інноваційний менеджмент». Означити основні напрями інноваційної діяльності державної служби зайнятості та особливості їх реалізації на регіональному рівні. Сутність єдиної інформаційно-аналітичної системи «Служба зайнятості». Кар'єрні радники центру зайнятості – допомога у працевлаштуванні.	програми тренінгу для безробітних з метою підвищення готовності до працевлаштування
9	Тема 9. Надання соціальних послуг громадянам у сфері зайнятості	Охарактеризувати особливості соціальної роботи у сфері зайнятості, основні напрямки та стратегічні цілі Державної політики зайнятості. Визначити види та групи соціальних послуг у сфері зайнятості населення.	Скласти чек-лист для кар'єрного радника для проведення співбесіди з безробітним

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	10
Індивідуальне заняття	15
Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		0
Семінарські заняття		5		5			5					5			5			25
Самостійна Робота	1		1		1	1		1	1	1	1		1	1				10
Індивідуальні завдання														5	5	5		15
Залік/Екзамен																	50	50
Всього за тиждень	1	5	1	5	1	1	5	1	1	1	1	5	1	6	10	5	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Література:

1. Денисенко К. Державна політика у сфері соціального захисту: аналіз понятійно-категоріального апарату. Ефективність державного управління. 2017. Вип. 2 (51). ч. 1. С. 95–101.
2. Довідник для підлітків, які звільняються з виховних колоній щодо медико-соціальних та інших видів послуг на рівні громади / Журавель Т. В., Замула С. Ю., Тимошенко Н. Є. та ін. ; за ред. Т. В. Журавель, Т. Л. Лях. – К. : [б. в.], 2013. 38 с.
3. Економіка праці та соціально-трудові відносини : підручник / [А. М. Колот, О. А. Грішнова, О. О. Герасименко та ін.] ; за ред. А. М. Колота. К.: КНЕУ, 2009. 711 с.
4. Єдина технологія надання соціальних послуг центрами зайнятості України (удосконалена) : науково-дослідна робота К., 2010. 485 с.
5. Курс лекцій за загальною та галузевою складовими підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів державної служби зайнятості / за заг. ред. В. Г. Федоренка. К.: ІПК ДСЗУ, 2013. 550 с.
6. Косова Т. Д., Басанцов І. В. Сутність і критерії ефективності системи соціального захисту. Фінанси України. 2016. № 8. С. 26–32..
7. Курс лекцій за функціональною складовою підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів державної служби зайнятості / за заг. ред. В. Г. Федоренка. К.: ІПК ДСЗУ, 2013. 310 с.
8. Лукашевич М. П. Соціальна робота (теорія і практика) : підручник / М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна. 2–е вид. К. : Каравела, 2012. 368 с.
9. Моя перша робота: poradnik для молоді : [метод. посіб.]/ упоряд.: С. М. Артеменко, Л. Л. Горобчук, Н. Є. Троценко, Т. П. Поліщук ; за ред. Н. Є. Троценко. Бердичів : Приватна друкарня Синельникова, 2011. 136 с.
10. Надрага В. І. Соціальні ризики в трудовій сфері : дис. ... доктор економічних наук : 08.00.07. Київ, 2016. 471 с.
11. Професія. Кар'єра. Успіх: впровадження методики профорієнтації для дітей старшого шкільного віку : метод. посіб. / авт.-упоряд.: Т. Л. Лях, Ю. М. Малієнко, Н. Є. Тимошенко та ін. ; за заг. ред. Т. П. Цюман. 2–ге вид., перерод. та доп. К. : Основа-Принт, 2013. 184 с.
12. Соціальна робота у сфері зайнятості населення : навч. посіб. для студ. спец. соціальна робота / за ред. В. В. Харабет, А. І. Андрющенко, В. М. Ніколаєвського. Маріуполь : Новий світ, 2012. 568 с.
13. Сприяння особам з інвалідністю у пошуках зайнятості : посібник для тренерів-працівників служб зайнятості / ред. В. І. Костриця ; пер. з англ. А. П. Крупи, Л. В. Савчук. К. : Міленіум, 2004. 156 с.
14. Сташків Б. І. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навч. посіб. Чернігів : ПАТ «ПВК «Десна», 2016. 692 с.
15. Лукашевич М. П. Соціальна робота (теорія і практика) : опорний конспект лекцій К. : ІПК ДСЗУ, 2006. 119 с.

16. Професія. Кар'єра. Успіх : метод. посіб. / авт.-упоряд.: Т. Л. Лях, Ю. М. Малієнко, Н. Є. Троценко та ін. ; за заг. ред. Т. П. Цюман. К. : ОсноваПринт, 2010. 132 с.

17. Тиха О. І. Державне регулювання сфери соціального захисту: переваги і слабини. Молодий вчений. Серія «Економічні науки». 2018 № 11 (63). С. 494–500.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Яремчук Віталія Василівна
Контактна інформація викладача	vitaliia.yaremchuk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-прозапобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними

	змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час занять	Діяти відповідно до Положення мпро організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника”» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно - Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Викладач

Яремчук В. В.